

Гандзюк В.О. Проєктно-орієнтоване навчання в підготовці журналістів як чинник підвищення якості освіти. **Журналістика в епоху глобальних викликів: інформаційні війни, постправа, штучний інтелект.** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Журналістика в епоху глобальних викликів: інформаційні війни, постправа, штучний інтелект» (м. Львів, 21 травня 2026 року). ЛНУ ім. І. Франка, факультет журналістики, 2026. С. 245-249.

Віталій Гандзюк

ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЖУРНАЛІСТІВ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджено роль проєктно-орієнтованого навчання в підготовці майбутніх журналістів як одного з ключових чинників підвищення якості вищої освіти. Розкрито сутність проєктного підходу, його дидактичний потенціал і значення для формування професійних компетентностей здобувачів освіти. Обґрунтовано, що виконання індивідуальних і командних медіапроєктів забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю, сприяє розвитку критичного мислення, креативності, комунікативних і цифрових навичок, уміння працювати в команді та ухвалювати професійні рішення.

Акцентовано увагу на впровадженні проєктно-орієнтованого навчання в освітній процес підготовки журналістів, його впливі на формування готовності здобувачів до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації медіа та сучасних викликів інформаційного середовища. Зроблено висновок, що системне використання проєктних технологій сприяє підвищенню якості журналістської освіти, розвитку практичної складової навчання та формуванню конкурентоспроможного фахівця.

Ключові слова: проєктно-орієнтоване навчання, журналістська освіта, підготовка журналістів, якість вищої освіти, професійні компетентності, медіапроєкт, практикоорієнтоване навчання, цифрові медіа, освітній процес.

Сучасна система вищої освіти дедалі більше орієнтується на формування практичних компетентностей і здатності здобувачів освіти ефективно діяти в умовах реального професійного середовища. У цьому

контексті особливої актуальності набуває проєктна робота зі студентами, яка забезпечує не лише засвоєння теоретичних знань, а й їхнє безпосереднє застосування. Важливою складовою такого підходу є індивідуальна співпраця викладача і студента, що суттєво впливає на якість освітнього процесу та результати навчання.

Освітньо-професійна програма «Журналістика» у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського передбачає практико-орієнтоване навчання відповідно до Стандарту вищої освіти, що реалізується через максимальне залучення студентів до різних видів практичної діяльності [2]. Зокрема, здобувачі проходять навчальну практику в друкованих та інтернет-медіа, на радіо і телебаченні, а також виробничу практику в реальних редакціях. Важливо, що студенти мають можливість самостійно обирати бази практики, формуючи власну освітню траєкторію відповідно до професійних інтересів і кар'єрних планів.

Особливістю такого підходу є те, що під час практики студенти не лише виконують поставлені завдання, а й реалізують власні медійні проєкти, які можуть бути оприлюднені в медіа. Це створює ситуацію реальної професійної відповідальності та мотивує до якісного виконання роботи. Водночас аудиторні заняття також мають виразне практичне спрямування: студенти вдосконалюють свої навички у студентській радіостудії «Юнітон» та навчальній телестудії університету, де створюють авторські програми, сюжети та інші медіапродукти, що транслюються в корпоративній мережі радіомовлення закладу.

Важливим складником професійної підготовки є можливість студентів-журналістів формувати власне творче портфоліо, що відіграє ключову роль у подальшому працевлаштуванні та професійній самопрезентації. З цією метою викладачі кафедри – Віталій Гандзюк, Ірина Одобецька та Ірина Богачук – було створили два інформаційні медіаресурси – онлайн-відання «Вінницький голос» та «ЗМІНИ». Ці платформи функціонують як навчально-практичні майданчики, де студенти мають змогу публікувати власні журналістські матеріали, фотознімки, мультимедійний контент, відпрацьовувати

навички роботи з різними форматами та поступово формувати професійне портфоліо ще під час навчання.

У межах дисципліни «Журналістський фах» студенти отримують унікальний досвід створення власних медіапродуктів, що є важливим елементом практико-орієнтованого навчання. Зокрема, на другому курсі (викладачі – Ірина Богачук та Віталій Гандзюк) кожен студент розробляє і презентує власне друковане видання – газету, формуючи її концепцію, структуру, тематику та візуальне оформлення. Під час занять здобувачі опановують основи верстки, дизайну, техніки оформлення матеріалів, працюють із професійним програмним забезпеченням, зокрема Adobe InDesign, що дозволяє їм створювати повноцінний медіапродукт. Такий досвід формує цілісне розуміння процесу підготовки друкованого видання – від ідеї до фінальної презентації.

На третьому курсі в межах цієї ж дисципліни (викладач – Петро Слотюк) студенти працюють над колективним проєктом – створенням глянцевого журналу. У процесі роботи формується повноцінна редакція: розподіляються ролі (редактор, кореспонденти, дизайнери, верстальники), визначається редакційна політика, концепція видання, його цільова аудиторія та тематичні рубрики. Кожен студент відповідає за власний напрям – наповнення рубрики, підготовку матеріалів, візуальний супровід, що забезпечує розуміння командної роботи в медіа та відповідальності за кінцевий результат [1, с. 130].

Важливою складовою навчання є також ознайомлення з реальним виробничим процесом: студенти відвідують редакції вінницьких газет і журналів, місцеві видавництва та друкарні, де мають змогу побачити, як створюється друкована продукція – від редакційної підготовки до виходу з друку. Крім того, до занять долучаються провідні журналісти друкованих медіа Вінниччини, які проводять майстер-класи, діляться практичним досвідом, знайомлять із сучасними тенденціями галузі та професійними викликами.

Такий комплексний підхід є надзвичайно важливим для підготовки майбутніх журналістів, адже дозволяє не лише опанувати специфіку роботи в друкованих медіа, а й здобути універсальні навички верстки, дизайну та

створення контенту. Це відкриває ширші можливості для професійної реалізації: випускники можуть працювати не лише в редакціях, а й виконувати індивідуальні замовлення, створювати власні медіапроекти або розвивати підприємницьку діяльність у сфері дизайну та видавничої справи – від розробки буклетів і флаєрів до створення журналів і книг.

Проектна складова посилюється і в межах курсових та кваліфікаційних робіт. Починаючи з третього курсу, студенти виконують курсові роботи у формі творчих проєктів: створюють журнали, інтернет-сайти, радіопрограми, серії телесюжетів. Кваліфікаційні роботи також мають практичний характер і передбачають розробку власних медіапродуктів – від друкованих видань до документальних фільмів. Важливо, що тематику таких робіт студенти визначають самостійно, орієнтуючись на власні інтереси та творчі здібності, що сприяє підвищенню мотивації та відповідальності за результат.

Ключову роль у цьому процесі відіграє індивідуальна взаємодія студента з викладачем, який виступає не лише носієм теоретичних знань, а й практиком медіасфери. Керівниками проєктів є фахівці з реальним досвідом роботи в журналістиці, зокрема заслужені журналісти України – Вадим Мазурик та Світлана Бусілкова. Їхній професійний досвід дозволяє інтегрувати актуальні стандарти журналістики в освітній процес і забезпечує студентам розуміння реальних вимог медіагалузі. Така співпраця формує сталі професійні орієнтири, розвиває відповідальність за контент і вчить працювати в умовах сучасного інформаційного середовища.

У сучасних умовах інформаційного суспільства вміння працювати з інформацією усвідомлено, критично її оцінювати та адаптувати до потреб аудиторії є однією з ключових компетентностей журналіста. Саме проєктна робота, заснована на індивідуальному підході, сприяє формуванню цих навичок, оскільки передбачає повний цикл створення медіапродукту – від ідеї до реалізації та публікації.

Важливо також підкреслити, що ефективна підготовка майбутніх журналістів неможлива без постійного зв'язку з реальним медіасередовищем. Освітній процес має бути динамічним, відповідати сучасним викликам і

враховувати розвиток цифрових технологій, нових форматів комунікації та змін у споживанні інформації. Проектно-орієнтоване навчання дозволяє оперативно реагувати на ці зміни, інтегруючи їх у освітню діяльність.

Отже, індивідуальна співпраця викладача і студента в межах проектної роботи є ефективним інструментом підвищення якості журналістської освіти. Вона сприяє формуванню професійних компетентностей, розвитку творчого потенціалу, здатності до самостійного мислення та відповідальної роботи з інформацією. Такий підхід забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців, готових до викликів сучасного медіапростору та здатних активно впливати на формування інформаційного середовища.

Список літератури:

1. Гандзюк В.О., Слотюк П.В., Одобецька І.С. Гейміфікація освітнього процесу як основа розвитку професійних компетентностей журналіста. Монографія. Київ: Printto UA, 2025. 196 с.

2. Стандарт вищої освіти (бакалавр) за спеціальністю 061 «Журналістика». Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistyka-bakalavr.28.07-1.pdf>